

[Hvidberg.]

Lad mig først nævne et lille Punkt paa Finanslovsforslaget. Vi læser i Anmærkningerne til § 21 IV. A. 13. b., at der til Hjælp til uformuete Doktorander til Trykning af Disputatender staaer opført et Beløb paa 10 000 Kr. Bag ved denne Post skjuler sig en hel lille Tragedie, som nu er paa-gaaet i adskillige Aar. Naar en ung Mand — meget ofte efter store personlige Af-savn — har kæmpet sig frem til at faa en Doktorafhandling skrevet færdig og laant sig frem til at faa den trykt, kan han bag-efter søge om Tilskud til Dækning af sine Trykningsudgifter. Det afhænger imidler-tid af forskellige Omstændigheder, hvor *lidt* han erholder — det bliver i alt Fald aldrig meget. Det sikre er derimod, at han skal aflevere 300 Eksemplarer af sin Bog til sit Universitet, der heraf afgiver 115 til Biblio-tekerne til deres Bytteforbindelser. Ved denne Ordning sparer Bibliotekerne Penge ind til Køb af anden Litteratur. Men det vil med andre Ord sige, at disse unge Videns-kabsmænd, der som sagt mange Gange med stor Opofrelse øver en Nyindsats i dansk Videnskab — og det maa erindres, at i nogle Videnskabsgrene ligger Forsknin-gens Fremskridt netop væsentligt i Disputat-erne —, at disse i Virkeligheden højtfor-tjente unge Landsmænd lønner Staten altsaa dermed, at den lader dem betale Bøger til Biblioteker, Bøger, som Staten i Virkelig-heden selv burde betale. Det gaar saa vidt, at Doktoranderne endog skal betale Skat af det Beløb, der medgaar til Trykning af deres videnskabelige Arbejde.

Disse Forhold kan Staten simpelt hen ikke være bekendt. Nu er det, vore Univer-siteter søger om at faa et saadant Beløb til Doktoranderne, at de ikke kommer til at betale Statens Bøger, det vil sige de første 50 000 Kr., og desuden søger om at faa et Beløb til at understøtte disse unge Dokto-rander med til deres Trykningsudgifter, det vil sige andre 50 000 — i alt altsaa 100 000 Kr. Jeg haaber meget paa, at dette maa blive bragt i Stand.

Man kunde synes, at det er en ringe Ting at ulejlige dette høje Ting med, men i Virkeligheden er det et karakteristisk Udtryk for, hvilke vanskelige Kaar Staten bereder de unge Videnskabsmænd at arbejde under her i Landet.

Der er ogsaa en anden Sag, som Tids-punktet forhaabentlig ikke er forpasset til at drage frem. For de faste videnskabelige Assistentter og Ammanuenser ved vore Universiteter og Polyteknisk Lærestalt er de lønningsmæssige Forhold fastlagt paa en

Tid, da der kun var faa af dem og man endnu ikke var rigtig klar over deres Betydning og Kvalifikationer.

Det ligger imidlertid saaledes, at det her drejer sig om højt kvalificerede videnskabelige Forskere med betydelig videnskabelig Produktion bag sig. Adskillige af dem er Doktorer, og de er et integrerende Led i vore Lærestalters videnskabelige og undervisningsmæssige Arbejde, og det maa meget haabes — eller ligefrem fordres —, at de i lønningsmæssig Henseende i det mindste kommer paa Højde med Skolernes Lektorer og Adjunker, ligesom ogsaa at deres Avancementsmuligheder kommer op paa Siden af disses.

Naar der for Tiden gøres et alvorligt Arbejde for de unge Videnskabsmænds Kaar, er det ikke bare, fordi vore Universiteters og Lærestalters videnskabelige Forhold er afhængige af, at der findes fuldt kvalificerede yngre Kræfter, der kan føre Forskningen videre, men saa er det ogsaa af Hen-syn til hele den danske videnskabelige Forsknings Fremtid.

Forskningens Nedgang vil betyde en skæbnesvanger Svækkelse af vort Lands Muligheder for at klare sig i de kommende Aar. Og hermed er jeg naaet til det Spørgs-maal, som jeg gerne vilde drage frem i denne Debat, den videnskabelige Forsknings almindelige Stilling i Dag her i vort Land.

Ser vi først paa den videnskabelige Forskning, der er nødvendig for landøkonomiske Fremskridt, viser det sig, at det alle-rede nu er den almindelige Opfattelse i Landbrugskredse, at vi her i Landet er stærkt distanceret af Sverige. Jeg har i denne Henseende søgt Oplysninger hos kyn-dige Folk, som jeg vidste havde Overblik over disse Ting, Professor Dr. phil. Knud Jessen og Docent Aksel Milthers, der i øv-rigt ogsaa henviste til en Artikel af Professor Bondorff i Tidsskrift for Landøkonomi 1944. De Oplysninger, man har givet mig, gaar ud paa følgende.

Det drejer sig om en videnskabelig Forskning, der især falder i tre Retninger, Planteforædling, Husdyravl, fælles for hvilke er det genetiske Studium, samt Studiet af Jordbundsforhold.

Planteforædlingsvirksomheden omfat-tende Kornsorter, Rodfrugter, Græsmarks-planter, Haveplanter m. m. udføres her i Landet af private Institutioner, foregaar derfor spredt og er gennemgaaende af mere beskedent Omfang. Det maa dog nævnes, at f. Eks. Westergaard paa Abed har frem-stillet nye Bygsorter, der har tilført Landet Millionværdier.